

ÇOCUK SUÇLULUĞUNU AZALTMADA YEREL YÖNETİMLERİN ROLÜ.docx

By Sanem Berkün

ÇOCUK SUÇLULUĞUNU AZALTMADA YEREL YÖNETİMLERİN ROLÜ

3 Sanem BERKÜN
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi,
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü,
sanem.berkun@bilecik.edu.tr
ORCID ID: orcid.org/0000-0002-9254-1669

Özet

Dezavantajlı gruplar arasında yer alan çocukların bilişsel, fiziksel, sosyal ve psikolojik açıdan sağlıklı bir gelişim gösterebilmeleri üretilen kamusal politikaların başarısı ile yakın ilişki içindedir. Keza çocukların sağlıklı gelişimini olanaklı kılmak, refah düzeyi yüksek devletlerin inşası yanında hukuki, insani ve etik açıdan zorunluluktur. Nüfusun yaşlanmasına karşın, nüfus kentlerde yoğunlaşmakta ve bu duruma paralel olarak dünya genelinde kentlerde yaşayan çocukların sayısı da yükselmektedir. Giderek büyüyüp, hızla değişen ve birçok farklılığı içinde barındıran kentler; suç oranlarının arttığı mekânlara dönüşmektedir. Kentlerde yaşayan çocukların suça karışma ihtimali artırmaktadır. Öte yandan çocuğun toplumsallaşmasında ailenin rolü her geçen gün azalmakta; akranlar, okul, kitle iletişim araçları ve boş zaman aktivitelerini değerlendirdiği mekânlar ve çocuğun etkileşime girdiği insanlar önem kazanmaktadır. Türkiye kentleşmenin sanayileşmeden hızlı gerçekleştiği gelişmekte olan bir ülke olduğundan, kentleşme ile ilgili birçok sorunla karşı karşıyadır. Bu durum kent güvenliğinin sağlanmasında da kendisini hissettirmekte, kentlerde suç olgusu önemli bir sorun haline dönüşmektedir. Çocukların suça karışmasını engellemek ise daha acil ve hayati niteliktedir. Bu sorunla mücadele de yargı mercileri ve emniyet güçleri yanında, diğer kurum ve kuruluşlara da önemli görevler düşmektedir. Bu çalışma ile halka en yakın yönetsel birim olan ve giderek sorumlulukları ve görev alanları artan yerel yönetimlerin çocuk suçluluğunu azaltmada koruyucu ve önleyici görevleri değerlendirilerek, başarılı örnekler üzerinden yapılabilecekler için öneriler geliştirmeye çalışılacaktır.

20
Anahtar kelimeler: Suç, Çocuk Suçluluğu, Yerel Yönetimler, Kentleşme

THE ROLE OF LOCAL GOVERNMENTS IN DECREASING THE JUVENILE DELINQUENCY

Abstract

Cognitively, physically, socially and psychologically healthy development of the children who are among the disadvantaged groups is in close link with the success of public policies developed. Therewithal, enabling healthy development of the children is a legal, humanistic and ethical obligation besides building countries with high levels of welfare. Despite the aging of the population, the population becomes intense in cities and the number of children living in cities increase worldwide concordantly. The ever growing and changing cities containing various distinctness transform into environments with increased crime rates. The probability to be involved in crime is increasing for the children living in cities. On the other hand, the role of the family in children's socialisation decreases day by day while peers, school, mass media, the places for free time activities and the people they interact become important. Since Turkey is a developing country with rapid occurrence of urbanisation rather than industrialisation, there are several problems the country faces related with urbanisation. This situation makes itself apparent in providing the security of the cities and hereby the crime phenomenon becomes an important problem. Constraining the children from getting involved in crime is a more urgent and vital qualification. Besides the juridical authorities and security forces, important tasks fall upon other institutions and organisations as well. In this study, the protecting and preventing duties of local governments in decreasing juvenile delinquency with ever increasing responsibilities and scope of tasks will be reviewed and suggestions regarding the actions that can be taken considering the successful example cases will be attempted to develop.

Key words: Crime, Juvenile Delinquency, Local Governments, Urbanisation

GİRİŞ

Çocuklar; geleceği emanet edeceğimiz, fiziksel, bilişsel, psikolojik ve sosyal yönden gelişim süreci devam eden bireylerdir. Bu gelişimin sağlıklı bir şekilde gerçekleşebilmesi, uygun ortam ve koşulların sunulmasını gerektirmekte ve insani, etik ve hukuki açıdan tartışmasız kabul gören bu sorumluluk, aile, toplum ve devlete düşmektedir. Gerek uluslararası, ulusal ve yerel boyutta oluşturulan birçok örgüt gerekse de yürürlükte bulunan pek çok düzenleme çocukların sağlıklı gelişimini temin etmeyi amaçlamaktadır. İçinde bulunduğumuz dönemde çocuk haklarını koruyup geliştirmek, refah düzeyi yüksek ve mutlu toplumların anahtarı olarak görülmektedir.

Çocuk hakları konusunda gelişen farkındalığa karşın, içinde bulunduğumuz dünya çocukların sağlıklı gelişimini tehdit eden pek çok olumsuz koşulu içermektedir. Öncelikle günümüz dünyasında yoksulluk yapısal bir sorun haline gelmiş ve çocuklar bu yoksulluktan etkilenen dezavantajlı gruplar içerisinde ön sıraları işgal etmiştir. Unicef tarafından yayınlanan 2021 Dünya Çocuklarının Durumu raporuna göre 2020 itibariyle dünyada 365 milyon çocuk aşırı yoksulluk içerisinde yaşamaktadır (Unicef, 2021). Yoksulluğun oldukça karmaşık ve yaygın etkileri bulunmakta ve bu etkiler, ekonomik ve sosyal sistemlerin eksikliğini açığa vurmaktadır (İLO, 2003:1). İnsan hakları temelli bir bakış açısıyla bunlar; yeterli beslenememe, önlenabilir hastalıklara yakalanma, prematüre ölümlerinin önlenememesi, yeterli barınma ve korunma fırsatlarının sunulamaması, temel eğitimden mahrum kalma, toplumdan dışlanma, yaşamını idame edecek geliri elde edememe, toplumsal katılımın kısıtlanması şeklinde sıralanabilir (United Nations, 2004: 36). Tüm bunlar çocukların sağlıklı bireyler olabilmeleri önünde acilen aşılması gereken büyük bir engel niteliğindedir. Covid 19 pandemisi bu engeli çok daha çözümü zor bir hale getirmiştir. Mart 2022'de Unicef ve Dünya Bankası tarafından yayınlanan "Covid 19'un Çocuklu Ailelerin Refahı Üzerindeki Etkisi" başlıklı rapora göre çocuklu her 4 aileden 1 tanesinde yetişkinler en az bir gün gıdasız kalmaktadır. Bu ailelerde çocukların temel ve hayati olan ihtiyaçları karşılanamamaktadır. TÜİK tarafından yayınlanan İstatistiklerle Çocuk 2021 raporuna göre, 2020 itibariyle 7 436 000 yoksul çocuk bulunmaktadır (TÜİK, 2021:24). Covid 19 pandemisinin diğer ülkeler gibi Türkiye'de de yoksul çocukları diğer çocuklara göre daha fazla etkilediği düşünülmektedir.

Çocuklara uygulanan şiddet de bu şiddetle mücadele etme amacıyla oluşturulan tüm yasal düzenlemeler ve kurulan çeşitli örgütlere karşın varlığını sürdürmektedir. Çocuğa yönelik şiddet; kasıtlı olarak yapılan, çocuğun gelişimine zarar veren, çocuğun canını acıtan her türlü fiziksel, duygusal, cinsel hareketleri içeren istismar olarak tanımlanabilir (Tezel, 2002: 93). Çocuğa yönelik bu istismar; fiziksel, cinsel, duygusal ve ekonomik istismar şeklinde olabilir (Pelendioğlu ve Bulut, 2009: 50). Dünya Sağlık Örgütü, dünyada 15 yaşının altında olan 40 milyon çocuğun, sağlık hizmeti veya psikolojik destek gerektiren şiddete maruz kaldığını belirtmektedir (Runyan ve Zolotor, 2011: 620). Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu ise dünya genelinde 2 ila 14 yaş arasındaki çocukta yaklaşık altısının fiziksel cezaya, yedisinin ise psikolojik istismara uğradığını açıklamıştır. Türkiye'de ise 2014 0-8 Yaş Arası Çocuğa Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması bulgularına göre, çocukların %77,8'i duygusal şiddete; %23,6'sı fiziksel şiddete maruz kalmıştır (Yanık ve Ediz, 2022: 94). Yine Türkiye'de 2015- 2017 yılları arasında tirajı yüksek üç büyük ulusal gazete haberlerinden içerik analizinden yararlanılarak yapılan araştırma bulgularına göre çocuğa yönelik şiddete maruz kalan çocukların %73'ü kız, şiddet uygulanan çocukların %8'i ise zihinsel engellidir (Çakmak vd., 2017: 91). Şiddet gören çocuklar içerisinde evini terk ederek, sokakta yaşayanlar çok erken yaşlarda ve güvensiz ortamlarda yaşam mücadelesine girmektedir.

Uluslararası Çalışma Örgütü'ne göre, çocuk işçiliği; çocukların çocukluklarını yaşamalarını engelleyen, potansiyellerini ve saygınlıklarını örseleyen, fiziksel ve zihinsel gelişimlerine zarar veren işlerde istihdam meleridir (İLO Ankara Ofisi). Çok eski çağlardan beri varlığını sürdüren çocuk işçiliği, günümüzde de gelişme düzeyi ne olursa olsun dünyanın her yerinde değişik biçimlerde varlığını hissettirmekte ve çoğunlukla ülkelerin içinde bulunduğu yapısal sorunlardan kaynaklanmaktadır. Erken yaşta çalışmak durumunda kalan çocuklar; eğitimlerine devam edememekte, nitelik ve yeteneklerini geliştirememekte ve dolayısıyla tüm yaşamlarını vasıfsız işlerde çalışarak sürdürmektedirler. Öte yandan çalışan çocuklar her türlü sistematik ve istismara karşı savunmasız kalmaktadırlar (Avşar ve Ögütoğulları, 2012: 9-10). Çünkü çocukların çalıştığı işler arasında 9 hinsel, fiziksel, toplumsal ve ahlaki açıdan tehlikeli ve zararlı etkileri bulunanlarda mevcuttur. Bununla birlikte dünyada 63 milyon kız ve 97 milyon erkek, çocuk işçi olarak çalışmaktadır. Yani dünyada her on çocuktan biri çocuk işçidir. Üstelik bu çocukların 79 milyonu (yaklaşık yarısı) sağlıklıları ve gelişimleri için tehlikeli olan işlerde çalışmaktadır. Çocuk işçiliği sırasıyla en fazla Afrika ve Asya-Pasifik bölgelerinde görülmektedir. (İLO Ankara Ofisi). Türkiye'de ise 2019 Çocuk İşgücü Anketi Sonuçları bulgularına göre, 5-17 yaş grubunda çalışan çocuk sayısı 720 bindir. Bu çocukların %35,9'u aile bütçesine destek olmak için çalışmaktadır. %12,9'u aşırı sıcak/soğuk yada nemli/nemsiz koşullarda çalışmaktadır. %1,3'ü de çalıştıkları ortamda yaralanmış yada sakatlanmıştır (TÜİK, 2019).

Aileler tarafından kurum bakımına bırakılan yada terk edilen çocuklar, hassasiyetle yaklaşılmaları ve ek politikalarla korunması gereken önemli bir toplumsal grubu oluşturmaktadır. İdeal olan çocuğa aile içerisinde sağlıklı ve mutlu gelişebilmesi için uygun ortamın sağlanması olmakla birlikte, yoksulluk, aile içi sorunlar, ebeveynlerde bedensel ve ruhsal yetersizlikler, annenin, babanın veya her ikisinin de ölümü, ihmal, istismar, ergen evlilikleri ya da evlilik dışı doğum sonucunda çocuğun terk edilmesi gibi pek çok neden çocukları devlet korumasına alınmasını gerektirebilmektedir (Şimşek vd., 2008: 235). Ancak yapılan pek çok araştırma, gelişmiş ülkelerin çocuk koruma sistemlerinde dahi, ağır ve ölümcül istismar vakalarının yaşandığını göstermiştir. Bu nedenle bu ülkelerde çocuk koruma sistemleri gözden geçirilerek çocuk koruma politikaları ve prosedürleri tekrar yapılandırılmıştır (Yaman ve Tuncay, 2020: 1391). Bu kapsamda koruyucu aile yanına bakım özendirilmektedir. Türkiye’de koruyucu aile yanında bakılan çocuk sayısı 2021 TÜİK verilerine göre 8 bin 459 olarak saptanmıştır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı verilerine göre 2021 yılında Türkiye genelinde kuruluş bakımı altında 13 bin 302 çocuk bulunmaktadır (TÜİK, 2021:151).

Çocuklara fiziksel, bilişsel, psikolojik ve sosyal yönden gelişim ortamlarının sunulamamasına neden olan ve yukarıda önemli birkaçına değinilen pek çok faktör gelecekte onların toplumla uyumlu, toplumsal kuralları gözetken, sağlıklı ve mutlu bireyler olmalarını güçleştirmektedir. Bu durum kimi zaman çocukların erken yaşlarda suç işlemesine neden olabilmektedir. Yaşadığımız çağın karmaşıklığı, toplumsal değer yargılarının sürekli ve hızla değişmesi de çocuk suçluluğunu önemli bir toplumsal sorun haline getirmektedir. Özellikle çocuğun toplumsallaşmasında ailenin rolü her geçen gün azalmakta; akranlar, okul, kitle iletişim araçları ve boş zaman aktivitelerini değerlendirdiği mekânlar ve çocuğun etkileşime girdiği insanlar önem kazanmaktadır. Nüfusun sürekli yoğunlaştığı günümüz kentlerinde tüm bu parametreleri kontrol altında tutabilmek çok daha büyük bir dikkat ve çabayı gerektirmektedir. Türkiye kentleşmenin sanayileşmeden hızlı gerçekleştiği gelişmekte olan bir ülke olduğundan, kentleşme ile ilgili birçok sorunla karşı karşıyadır. Bu durum kent güvenliğinin sağlanmasında da kendisini hissettirmektedir, kentlerde suç olgusu önemli bir sorun haline dönüşmektedir. Çocukların suça karışmasını engellemek ise çok daha acil ve hayati bir önem taşımaktadır. Üretilen kamu politikaları, taraf olunan anlaşmalar, oluşturulan örgütler ve yapılan düzenlemeler bu çabanın somut göstergeleri arasındadır. Bu sorunla mücadele de yargı mercileri ve emniyet güçleri yanında, diğer kurum ve kuruluşlara da önemli görevler düşmektedir. Özellikle halka en yakın yönetsel birim olan ve giderek sorumlulukları ve görev alanları artan yerel yönetimlerin çocuk suçluluğunu azaltmada koruyucu ve önleyici görevleri bulunmaktadır. Bu çalışmada boyutları ve nedenleri ile Türkiye’de çocuk suçluluğu irdelenerek, çocuk suçluluğu ile mücadelede yerel yönetimler boyutunda yapılabilecekler, başarılı örnekler üzerinden değerlendirilmektedir. Çalışmanın nihai amacı çocuk suçluluğu ile mücadele politikalarının başarısında yerel yönetimlerin yüklendiği işlevin önemine dikkat çekmek ve bu başarıyı artırmada yapılabilecekler dair öneriler geliştirilmeye çalışmaktır.

BOYUTLARI VE NEDENLERİ İLE ÇOCUK SUÇLULUĞU

Evrensel bir olgu olan suç, tarihin her döneminde var olmuş ve olmaya da devam edecektir. Bu niteliği ile suç; hukuk, biyoloji, din, psikiyatri ve sosyoloji gibi çeşitli disiplinlerde farklı boyutları ile tanımlanmaktadır. Bu yaklaşım farklılıklarına rağmen, suçun toplumsal yapı ile ilişkili toplumsal bir sorun olduğu genel kabul görmektedir ve yapılan bir çok araştırma suçu önlemeye yönelik tedbirleri belirlemeyi amaçlamakta ve suçun ortaya çıkışındaki ilk belirtilerin çocukluk döneminde ortaya çıktığı göstermektedir. Bu durum, çocuk suçluluğu üzerine ilgiyi daha da artırmaktadır. Çocuk Hakları Sözleşmesine göre 8 aha erken yaşta reşit olma durumu dışında, 18 yaşına kadar her insanın çocuktur. Bu bağlamda kavram olarak çocuk suçluluğu, 18 yaşını doldurmamış kişilerin herhangi bir sebeple suça karışması şeklinde tanımlanmaktadır. İngilizce karşılığı “juvenile delinquency” olan kavramın Türkçe tam karşılığı “reşit olmayanın suçluluğu” şeklindedir (Erkan ve Erdoğan, 2006: 80; Çopur vd., 2015: 121). Bu tanımlama çocukluk ve ergenlik döneminin büyük bir bölümünü kapsayarak, çocuk suçluluğunu yetişkin suçluluğundan ayırmaktadır. Çünkü çocuk suçluluğunun, hukuksal boyutu yanında, sosyal ve psikopedagojik boyutları da bulunmaktadır (Bayındır vd., 2007: 97). Bu nedenle literatürde suça sürüklenen çocuk kavramı üzerinde durulmaktadır. 2005 tarihli 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu’nda da 3. maddesinde suça sürüklenen çocuk kavramı tercih edilmiştir.

Suçta sürüklenen çocuk: Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuk

Çocuk suçluluğu konusunda çalışmalar 20. Yüzyıl başlarından itibaren yapılmış ve dünya savaşları ile konuya yönelik ilgi artış göstermiştir. Türkiye’de çocuk suçluluğu konusundaki ilk çalışma ise 1930’lu yıllarda yapılmıştır. Bazı çalışmalarda çeşitli ülkelerle Türkiye arasındaki çocuk suçluluğu oranları karşılaştırılarak, Türkiye’de sayıların daha yüksek seyrettiği ve artış eğilimi gösterdiğine dikkat çekilmiştir (Fişek vd., 2008: 25). Ayrıca dünya genelinde kentleşmeye paralel olarak çocukların işlediği suç türlerinde de değişiklik olmuştur. Mala yönelik olarak işlenen suçlar artmış, şahsa yönelik olarak işlenen suçlar ise azalmıştır. Cinsel nitelikli suç oranlarında bir değişiklik olmamıştır (Gökpinar, 2007: 209)

Avrupa ülkelerinin çoğunda resmi istatistiki verilere göre İkinci Dünya Savaşı sonrasında on sekiz yaş altı işlenen suçlarda ciddi bir artma eğilimi görülmektedir. Özellikle 1980’li yıllardan sonra şiddet suçları 32’dir (Estrada, 1999: 24-35). Türkiye’de konu ile ilgili resmi istatistiki kayıtlara ilk kez 1928 yılında yayınlanan Güvenlik Birimine Gelen/Getirilen Çocuk İstatistikleri çalışması üzerinden ulaşılmaktadır. TÜİK verilerine göre 2021 yılında güvenlik birimlerine gelen çocukların karıştığı olay sayısı 499 bin 319 olarak belirtilmiş ve 132 bin 943’ü suça sürüklenmiş çocuk saptanmıştır. Bu çocuklardan 67 bin 518’i ise kabahat işlediği iddiasıyla güvenlik birimlerine getirilmiştir. Veriler 2020 yılına göre %10,8 oranında artış göstermiştir (TÜİK, 2021). Çocuk suçluluğu konusunda Türkiye’deki bir diğer resmi veri kaynağını ceza infaz kurumlarına giren çocuk ve genç hükümlü sayılarına ilişkin veriler oluşturmaktadır (Topçuoğlu, 2014: 218). 2021 Ceza İnfaz Kurumu İstatistikleri’ne göre ceza infaz kurumlarına hükümlü statüsünde giriş kaydı olanlardan 12-17 yaş grubunda olup 18 yaşını doldurmamış hükümlülerin sayısı 999’dur (Adalet Bakanlığı, 2021: 2).

Çocuklar gelişim süreci devam eden geleceği emanet bırakacağımız bireylerdir. Onları suça sürükleyen nedenleri tespit etmek, bu nedenleri azaltıp ortadan kaldırmak bakımından önem taşımaktadır. Çocuğu suça sürükleyen nedenlerin bir kısmı çevresel bir kısmı ise bireysel (kalıtsal etkenler, biyolojik etkenler, psikolojik etkenler) kaynaklıdır. Her şeyden önce toplumsallaşma süreci ailede başladığından, çocuğun aile üyeleri ile olan ilişkisi, onun diğer bireylere, nesnelere ve tüm yaşamına olan tutumunu şekillendirmektedir (Özkök, 1996: 6). Uygun aile çevresi ve hayatının yokluğu çocuğu, normal dışı davranışlara ve suça yönlendirebilir. Çünkü çocuğun fiziksel, güvenlik ve sevgi ihtiyaçları eksik kalacaktır. Ebeveynlerle sağlıklı ilişkilerin kurulamaması (çocuğun istenmemesi, ailede suçlu birey olması, ailenin disiplin ve ceza anlayışı...), ailenin ekonomik durumu, ailenin öğrenim düzeyi, ailede alkol/madde kullanan bireylerin olması, ailenin parçalanmış veya tamamlanmamış aile olması ve ailedeki birey sayısı gibi etmenler çocuğun suça sürüklenmesine etki edebilmektedir (Kunt, 2003: 41-51).

27 Çocuğun eğitim düzeyi ile suça sürüklenmesi arasında ters yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Birçok araştırma ile de desteklendiği üzere eğitim düzeyi yükseldikçe suç işleme oranı azalmaktadır. Çocuğun aileden sonra toplumsallaşma sürecinin devam ettiği okul bu işlevini herhangi bir sebeple yerine getirmese, çocuğun gelişimi, çevresine uyumu ve başarısı sekteye uğrayacaktır. Okul başarısızlığı, disiplin cezası alma, okuldan kaçma veya okulu terk etme gibi davranışlar sergileyen çocukların suça sürüklenme oranlarının daha yüksek olduğu yönünde araştırmalar bulunmaktadır (Bağış, 2019: 209-210).

Çocukları akran ve arkadaş çevresi ile olan etkileşimleri de kimi zaman suça sürükleyebilmektedir. Aile üyeleri ile yeterince ilişki ve etkileşim kuramayan çocukların toplumsallaşmasında arkadaş çevresi ve akranlar çok daha büyük bir rol oynayabilmektedir. Keza ergenlik döneminde de arkadaş çevresi ve akranlar ile iletişim yoğunlaşmaktadır. Çocuğun çevresinde kurallara aykırı davranan ve suç işleyen arkadaşlarının bulunması onları da benzer davranışlara yönlendirebilmektedir. Arkadaş ve akranlarını örnek alan ve kabul görmek isteyen çocuklar, kolaylıkla suça sürüklenmektedir (Semiz vd. 2020: 31-32).

3 Günümüz toplumlarında kitle iletişim araçları, toplumları yönlendirme, kültürü şekillendirme, yayma ve gelecek kuşaklara aktarma noktasında önemli işlevlere sahiptir. Çeşitli faydaları yanında bir takım sakıncalara da bulunan kitle iletişim araçları özellikle teknoloji alanında yaşanan ilerlemeden, derinden etkilenmiş ve yaygınlaşmıştır. Bilhassa çocuk ve gençler eğitim ve kişisel gelişim hizmetleri yanında eğlenmek ve boş zamanlarını geçirmek için yoğun olarak kitle iletişim araçlarını kullanmaktadırlar. Kitle iletişim araçlarında kan, şiddet, saldırganlık ve ahlak bozucu yayınlar, bilgisayar oyunları ve bilgiler de bulunabilmektedir. Bu içerikler çocuk ve gençlerde suça eğilimi tetiklemekte ve çocuk suçluluğunu yaygınlaştırmaktadır (Dilber, 2014: 60-62).

Göç, çocuğun suça yönelmesinde etkili olan faktörler arasındadır. Göç; zorunlu ve gönüllü olmak üzere iki şekilde gerçekleşebilmektedir. Zorunlu göç edenler, geriye dönme beklentisi taşıdıklarından, göç ettikleri yeri

benimseme ve bu yerle bütünleşme sorunları yaşayabilmektedirler. Bu durum çocuklar açısından da geçerli olmaktadır. Öte yandan gönüllü yada zorunlu göç edenlerin yaşadığı ekonomik sorunlar ve yoksulluk çocukları erken yaşlarda eğitimlerini bırakarak veya ihmal ederek çalışmak durumunda bırakmaktadır. Çalışma ortamı ve sokaklar çocukların suça yönelmesine neden olabilecek tehlikeleri barındırmaktadır (Erkan ve Erdoğan, 2006: 81-86). Göç edilen yerde yaşanan okula uyum problemleri de çocukları suça sürükleyebilmektedir.

Çocukların suça sürüklenmesinde kentleşme de etkilidir. Köy ve kasabalarda hayat aile ve akrabalar arasında sürmekte, yakın çevre toplumsal kurallara uyum sürecinde bir kontrol mekanizması vazifesi üstlenmekte ve aile üyelerinin yaptığı iş çocukları tarafından devam ettirilmektedir. Kent yaşamı ise tüm bu toplumsal ve ekonomik işleyişi dönüştürmüştür. Kentlerde, bireyler imkânları dâhilinde istedikleri gruplarla bağ kurmuş ve istedikleri şekilde hayatlarını idame ettirmişlerdir. Bu durum aile ve akrabaların toplumsal kontrol işlevini azaltmış ve bireyleri suç işlemekten alıkoyabilecek toplumsal bağlar zayıflamıştır (Çoşar, 2005: 290). Öte yandan kentler; kalabalık, kozmopolit ve farklı sosyo-ekonomik yapıda nüfusu barındıran, birçok sosyal ve kültürel aktiviteyi sunan geniş mekânlar olmaları nedeniyle çocukların gözetilmesi açısından pek çok zorlukla karşılaşabilmesi muhtemel yerlerdir. Dolayısıyla ailenin gözetim eksikliği ve sosyal bağların zayıflaması da çocukları suça sürükleyebilmektedir. Bu risk büyük kentlerde ve kentleşme sorunlarının yaşandığı ülkelerde çok daha yüksektir (Hamarat, 2019: 42-43).

Çocukların suça sürüklenmesine doğrudan yada dolaylı olarak neden olan pek çok faktör bulunmaktadır. Bu durum, çocuk suçluluğu ile mücadele sürecinin de çok boyutlu politikalar üretilerek aşılabileceğini göstermekte ve bu süreçte aile, devlet ve toplumun işbirliğinin önemini ortaya koymaktadır. Kamu yönetimi açısından merkezi 13 etim yanında yerel yönetimlere de çocuk suçluluğu ile mücadelede büyük sorumluluk ve görevler düşmektedir. Bu süreçte özellikle halka en yakın yönetsel birim olan ve giderek sorumlulukları ve görev alanları artan yerel yönetimlerin çocuk suçluluğunu azaltmada koruyucu ve önleyici çalışmaları kritik bir önem taşımaktadır.

ÇOCUK SUÇLULUĞUNU KONU ALAN YASAL DÜZENLEMELER VE GELİŞTİRİLEN POLİTİKALAR

Çocuk suçluluğu ile ilgili ülke uygulamaları ve düzenlemeler incelendiğinde uzun yıllar çocukların yetişkinlerle aynı cezalandırma sistemine tabi 2 olduğu görülmektedir. 1899 yılında ABD İllinois Eyaletinde ilk çocuk mahkemesi kurulmuş, ilerleyen süreçte İngiltere, Fransa, İtalya, Almanya, SSCB, İspanya gibi ülkelerde de benzer ayrımlara gidilmiştir. Çocukların yetişkinlerden ayrı yasal düzenlemelere tabi olması gerekliliği ise ilk kez İngiltere tarafından anlaşılmış ve İngiltere çocuk hakları konusunda öncü düzenlemelerini hayata geçirmiştir (Şimşek, 2021: 99-100)

İçinde bulunduğumuz döneme kadar uzanan süreç incelendiğinde çocuk suçluluğu ile mücadelede çocukların korunması gerekliliğinden hareket edilmekte ve bu konuda çok sayıda uluslararası ve ulusal yasal düzenleme bulunduğu görülmektedir. Uluslararası boyutta çocukların korunması konusunda önemli düzenlemelerden bazıları şu şekilde sıralanabilir (Aslan, 2008: 83);

- 1
 - BM Çocuk Hakları Sözleşmesi
 - Çocuk Haklarının Kullanılmasına Dair Avrupa Sözleşmesi
 - Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek, Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisi İle İlgili İhtiyari Protokol.
 - Çocukların Velayetine ilişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi ile Çocukların Velayetinin Yeniden Tesisine İlişkin Avrupa Sözleşmesi
 - Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçhelerine Dair Lahey Sözleşmesi
 - Çocuklara Karşı Nafaka Yükümlülüklerine Uygulanacak Hukuka Dair Sözleşme.
 - Çocuklara Karşı Nafaka Mükellefiyetine Dair Kararların Tanınması ve Tenfizine Dair Sözleşme
 - Küçüklerin Korunması Hususunda Makamların Yetkisi ve Uygulanacak Kanuna İlişkin Sözleşme
 - Sınır Aşan Örgütlü Suçlarla Mücadele Sözleşmesi'ne Ek, İnsan Kaçakçılığının, Özellikle Kadın ve Çocukların Kaçakçılığının Önlenmesi, Yasaklanması ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol
 - Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek, Çocukların Silahlı Çatışmalara Dahil Olmaları Konusundaki İhtiyari Protokol
 - Çocuk Adalet Sisteminin Uygulanması Hakkında BM Asgari Standartlar Kuralları
 - Özgürlüğünden Yoksun Bırakılan Çocukların Korunması Hakkında BM Kuralları

• Çocuk Suçluluğunun Önlenmesi Hakkında BM Yönlendirici İlkeleri

Ulusal mevzuatta ise Anayasa başta olmak üzere pek çok yasal düzenlemede çocukların koruması ve suça sürüklenmesi önlenmek istenmektedir. Bu düzenlemeler arasında; Çocuk Koruma Kanunu, Türk Medeni Kanunu, Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu, Göz Altına Alma Yönetmeliği bulunmaktadır (Aslan, 2008: 93- 94).

Çocuğun suça sürüklenmesini engellemek ve çocuğu korumak amacıyla yasal düzenlemeler yapmak büyük bir öneme sahiptir. Ancak sadece hukuksal boyutta konuya yaklaşmak ve yasal düzenlemelerle sınırlı çalışmalar yürütmek sorunu çözmek adına yetersizdir. Bu nedenle birçok ülke ve Türkiye’de çocuk suçluluğu ile mücadelede hukuki, sosyolojik, ekonomik ve pedagojik pek çok disiplinden beslenen politikalar tercih edilmektedir. Modern çocukluk paradigmasının bir 23 aşaması olarak günümüzde çocuğun yetişkinlerden farklı olduğu kabul edilmiştir. Bu bakış açısı çoğu ülkede suça yönelen ve suç işleyen çocuklara yönelik ayrı bir çocuk adalet sisteminin gelişmesine zemin hazırlamıştır. Çocuğun yararına her koşulda öncelik verilmesi temelinde şekillenen çocuk adalet sistemi; suça itilmiş çocuğun özel durumuna uygun muamele gösterilmesi, çocuğun hukuki yaptırım sürecinden en az zararlı çıkması ve iyileşerek topluma yeniden kazandırılması amacını gütmektedir (Dinç, 2020: 64).

İngiltere’de çocukların korunmasını azami düzeyde sağlamak için çok disiplinli bir müdahale süreci uygulanmaktadır. Çocuğa yönelik ihmal ve/veya istismarı azaltmak için yerel yönetimler ve ailenin işbirliği içerisinde bulunacağı planlar oluşturulup, uygulanmaktadır. Bu süreçte çocuğun devlet koruması altına alınması zorlaştırılmıştır. Böylelikle ihmal ve/veya istismar nedeniyle çocuğun suça sürüklenmesini önlemek hedeflenmektedir (Beter, 2010: 70-75). Avustralya’da da çocuğun yüksek yararı ilkesi benimsenerek, risk altındaki çocuğun korunması hedeflenmektedir. Çocuğun kötü muamele, ihmal ve istismara karşı korunması yönünde politikalar şekillenmektedir (Kojan - Lonne, 2012:108). ABD’de çocuk suçluluğu ile mücadele süreci hükümet kurumları, kâr amacı gütmeyen kurumlar ve dini grupların çalışmalarıyla devam etmektedir. Ancak bu mücadelenin ortak politikalar üzerinden yürütüldüğünü söylemek mümkün değildir. Bununla birlikte ABD çocuk adalet sistemi kapsamında suça karışan çocuklara yönelik uygulanan iyileştirme programları olumlu neticeler göstermekte ve bu çocukların suçu tekrar karışmaları önlenmektedir. Almanya’da ise çocuğu topluma tekrar kazandırmak hedeflenmekte, çocuğun suça karışmasına müdahale, çocuğun risk ortamına dâhil olmasını önleme ve bir sorun durumunda tüm koruyucu/destekleyici mekanizmaları devreye sokma şeklinde kamu politikaları tercih edilmektedir. Politikalar toplum ve sosyal çalışma temelli olarak yürütülmektedir (Berber, 2015: 50-55).

Türkiye’de çocuklara yönelik kamu politikalarını değerlendirmek için öncelikle Osmanlı toplumuna bakmak gerekmektedir. 19. Yüzyıldan itibaren çocuk, devlet politikasına konu edinmiş, savaşlar nedeniyle yetim veya kimsesiz kalan çocuklar için ‘ıslahhane’ ya da pîşger adıyla Sanayi Mektebi’ açılmıştır. Darülaceze, Darülhayr-ı Ali, Sanayi Takımları ve Gürbüzler Ordusu, Leyli Eytam İbtidâi Mektebi, Erzurum Ana Mektebi, İş Ocağı, Sıhhiye Mektebi, Sarıkamış Askeri İdadisi ve Sarıkamış Ana Mektebi, Darüleytam ve Himaye-i Etfal Cemiyeti Osmanlı’da devlet eliyle çocukları koruma amacıyla kurulup hizmet veren kurumlardandır. Erken Cumhuriyet döneminde çocukların sayıca artması ve çocukların fiziksel olarak güçlendirilmesine odaklanılmıştır. 1950-1980 arasındaki dönemde Çocuk Esirgeme Kurumu yanında kimsesiz çocukların bakımı konusunda belediyelere, il özel idarelerine, Sağlık ve Milli Eğitim Bakanlıklarına çeşitli sorumluluklar verilmiştir. 1979 yılında Türkiye’de Çocuk Mahkemeleri Yasası çıkarılmış ve ilk çocuk mahkemesi 1987 yılında Ankara’da kurulmuştur (Işıkçı ve Karatepe, 2016: 80-89). Zaman içerisinde çocuklara gösterilen hassasiyet ve konuya gösterilen ilgi de artış göstermiştir.

ÇOCUK SUÇLULUĞU İLE MÜCADELEDE YEREL YÖNETİMLERİN ROLÜ

İçinde bulunduğumuz dönemde nüfusun gitgide artan bir bölümü kentlerde yoğunlaşmaktadır. Bu durum kentlerde sunulan kamu hizmetlerinin de çeşitlenmesini ve çoğalmasına neden olmuştur. Hem kamu yönetimi anlayışında yaşanan dönüşüm hem de halkın kamu yönetimine yönelik talep ve beklentilerindeki artış merkezi yönetim yanında yerel yönetim de sorumluluklarını artırmış ve yetki alanını genişletmiştir. Her ne kadar federal devletlere göre yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluk alanları üniter devletlerde daha kısıtlı olsa da özellikle 1980’li yıllar itibari ile birçok üniter devlette de yerel yönetimleri güçlendiren kamu yönetimi reformlarının yapılmakta olduğu bir sürece girilmiştir. Bu süreçte başta büyük kentler olmak üzere kentlerde yaşanan pek çok sorunun çözümünde halk yerel yönetimlere yakınlaşmış, yerel yönetimler çok daha hızlı, etkin, verimli ve kaliteli mal ve hizmetler sunarak merkezi yönetimlerin eksik bıraktığı boşluğu doldurmuştur. Daha önce de ifade edildiği

gibi kentleşme ile aile ve akrabaların toplumsal kontrol işlevi azalmış ve bireyleri suç işlemekten alıkoyabilecek toplumsal bağlar zayıflamıştır (Çoşar, 2005: 290). Kalabalık, kozmopolit ve farklı sosyo-ekonomik yapıda nüfusu barındıran, birçok sosyal ve kültürel aktiviteyi sunan k⁴ntler; çocukların gözetilmesi açısından da pek çok zorlukla karşılaşabilmesi muhtemel yerlerdir. Diğer bir ifade ile çocuk suçluluğu ile kentleşme arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. Dolayısıyla kentlerde çocukları ¹³uçta sürüklenmesini engellemek amacıyla kamu kurumlarının sorumlulukları da artmakta ve zorlaşmaktadır. Halka en yakın yönetsel birim olan yerel yönetimler tam da bu noktada çok önemli bir i¹⁰i gerçekleştirmekte ve merkezi yönetim ve ailelerle girdiği iş birliği ile büyük açılımlar sunmaktadır. Nitekim Çocuk Suçluluğunun Önlenmesine İlişkin Birleşmiş Milletler Yönlendirici İlkeleri, Birleşmiş Milletler Çocuk Ceza Adalet Sisteminin Uygulanması Hakkındaki Asgari Standart Kurallar ve Özgürlüğünden Yoksun Bırakılmış Çocukların Korunmasına İlişkin Birleşmiş Milletler Kuralları g⁸ pek çok uluslararası düzenlemede yerel yönetimlerin önemine vurgu yapılmıştır. Keza ulusal düzeyde de Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu, Çocuk Koruma Kanunu ve Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında ⁶anın'da da suçta sürüklenen çocukların korunmasında yerel yönetimlerin katılımından söz edilmektedir. Ayrıca Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7.,18.,24. maddeleri, 5393 sayılı Beled³ Kanunu'nun 13., 14.,15., 38., 60., 69., 75., 76., 77. maddeleri ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun da 6., 16., 30., 43., 65., maddeleri yerel yönetimlerin çocuklara ve gençlere yönelik sorumlulukları ve sosyal hizmetler konusunda görevlerine yöneliktir (Ergenç ve Aydın, 2016: 74-76).

2000'li yıllar itibari ile yerel yönetimler mevzuatında yapılan değişikliklerle sosyal hizmetlerin ifa edilmesi konusunda belediyelere ve il özel idarelerine önemli görev ve ¹⁷umluluklar verilmiştir. Kent politikaları bağlamında yerel yönetimlerin sosyal hizmet alanında sorumluluğu; çocuklar, gençler, yaşlılar, engelliler, risk grupları, kriz dönemi hizmetleri ve yaygın eğitim organizasyonları şeklinde sekiz grupta toparlanabilir. Bu hizmetler doğrudan ve/veya dolaylı olarak çocuğun suçta sürüklenmesi ile mücadele sürecinde katkı sunmaktadır (Mutlu, 2015: 671- 672). Yerel yönetimlerin bu süreçteki başarısı halk ve diğer kurumlarla kurdukları iş birliği ile yakından ilişkilidir. Ayrıca yerel yönetimlerin sosyal politikalara yönelik görev ve sorumluluklarını yerine getirirken karşılaştığı önemli zorluklarda bulunmaktadır. Bunlardan bazıları; mali kaynak sıkıntısı, nitelikli personel eksikliği, koordinasyon problemleri, yetki ve görevlerde belirsizlikler, hizmetlerle ilgili hedef ve standartların mevcut olmaması, hizmet önceliklerinin farklılaşmasıdır (Söyüt, 2017: 406). Bu zorluklar yerel yönetimlerin sosyal hizmetlere yönelik çalışmalarının başarısını etkilemekte ve sunulan hizmetlerin çeşitliliği ve kalitesini belirlemektedir.

Yerel yönetimler ilgili kanunlar kapsamında suçta sürüklenme riski taşıyan çocukların tespit edilmesi ve bu risklerin ortadan kaldırılmasında sorumlu yönetsel birimlerdir. Başka bir ifade ile suçun ortaya çıkmasına neden olan koşulların oluşumunu önlemek öncelikle halka en yakın yönetsel birim olan yerel yönetimlerin görevidir. Bu noktada yerel yönetimler danışmanlık hizmeti, koruma hizmeti, bakım hizmeti ve barınma hizmeti sunmaktadırlar. Suça sürüklenmiş çocukların suçluluğu bir yaşam tarzı haline getirmemesi için de yerel yönetimler önleyici tedbirler almakla görevlendirilmiştir. Konu ile ilgili diğer kamu kurumlarını bilgilendirmek de yerel yönetimlere ait görevlerdendir. Çocukların yaşam şartlarını yakından takip etmek durumunda olan yerel yönetim kurumları, ²⁴rsiz bakım ve koruma altında bulunan çocukları tespit ettiğinde ilgili kurumlarla iletişime geçerek, bu çocukların ⁶avranişsal, duygusal ve sosyal sorunlarının giderilmesi için gerekli tedbirleri almakla sorumludur. Bu kapsamda çocuk/gençlik koruma merkezleri gibi çocukların sağlıklı gelişimine katkı sağlamaya yönelik kurumsal yapıları oluşturabilir (Ergenç ve Aydın, 2016: 76-77).

Türkiye özelinde konu değerlendirildiğinde 1980'li yıllarla birlikte küreselleşme ve neoliberal politikaların etkisiyle bir taraftan kentleşmenin türü ve seyri diğer taraftansa kentte yaşayan insanların durumu kötüleşmiştir. Büyük kentlerde çok daha net hissedilen çarpık yapılaşma, çevre kirliliği, aşırı kalabalık, alt yapı ve kamusal hizmetlerde yetersizlikler, yoksulluk, işsizlik ve göç Türkiye'de kentleşmenin durumunu ifade etmekte sıklıkla kullanılan nitelendirmelerdendir. Bu gerçeklik aynı zamanda kentte yaşayan dezavantajlı gruplar arasında en büyük çoğunluğu oluşturan çocukları suçta sürükleyen en belirgin ve belirleyici risk unsurlarıdır (Söyüt, 2017: 397). Bu durum yönetsel açıdan da sorunlara yakın planda yaklaşılmasını zorunlu kılmakta ve yerel yönetimlerin üstlendiği görev ve sorumlulukları artırmaktadır. Yerel yönetimler halka en yakın yönetsel birim olmaları nedeniyle sorunların tespiti ve çözümünde çok daha hızlı hareket edebilme avantajına sahiptir. Bu avantaj çocukların suçta sürüklenmesi ile mücadele sürecinde de pek kullanılmaktadır.

Ankara Büyükşehir Belediyesi bünyesinde ²⁶1993 yılında Ankara Sokaklarında Çalışan Çocuklar Merkezi kurulmuştur. Merkez çalışmalarına günümüzde de devam etmektedir. Merkezin amaçları arasında, sokakta çalışan çocukların aileleri ile ilgili sorunlarını gidermek, okula gitmeyenleri eğitime yönlendirmek ve okula gidiyorlarsa eğitimlerine yardımcı olarak okul ile ilgili sorunlarını çözmek bulunmaktadır. Böylelikle çocukların ihmal ve

istismarını önlemek hedeflenmektedir. Temel odak noktası çocuklar olmakla birlikte merkez gerekli durumlarda ailelerine de hizmetler sunmakta²² Sunulan hizmetler arasında; sağlık hizmetleri, psikolojik-sosyal destek hizmetleri, beslenme hizmetleri, sosyal ve kültürel faaliyetler, eğitim destek hizmetleri ve spor hizmetleri sayılabilir. Ankara Büyükşehir Belediyesi psikolojik danışmanlık hizmetleri kapsamında çocuk ve genç danışmanlığı hizmeti de sunmaktadır. Çocuk hizmetleri arasında çocuk kulüpleri, çocuk etkinlik merkezleri ve çocuk meclisi gibi oluşumlarda faaliyetler sürmektedir. Sosyal yardımlar, aile yaşam merkezleri, çocuk hizmetleri ve gençlik hizmetleri gibi kurumsal oluşumlar üzerinden yürüttüğü çalışmalarıyla belediye doğrudan ve dolaylı olarak çocukların suça sürüklenmesine yönelik riskleri ortadan kaldırmak ve suça sürüklenmiş çocukları da topluma kazandırmak istemektedir (Ankara Büyükşehir Belediyesi).

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde çocuklara yönelik⁷ tıbbi destek, çocuk ve gençlik danışmanlık hizmeti, eğitsel, sportif ve sanatsal hizmetler verilmektedir. Öncelikli olarak çocukların ihmal ve istismarı konularında koruyucu ve önleyici mesleki çalışmalar yapılmaktadır. Çocukların gelişimini olumsuz etkileyebilecek her türlü riski önlemek amacıyla; araştırma, inceleme, değerlendirme, tarama, eğitim, etkinlik ve bireysel danışmanlık hizmetleri verilmektedir (İstanbul Büyükşehir Belediyesi).

Türkiye'nin en kalabalık üçüncü büyük kenti olan İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde de Çocuk ve Gençlik Faaliyet Merkezi kapsamında çocuk, genç ve ailelerin ihtiyaçlarına yönelik çeşitli hizmetler sunulmaktadır. Psikolojik destek hizmetleri, sanatsal eğitim çalışmaları, kültürel geziler, eğitim destek hizmetleri, tıbbi hizmet ve aynı ve nakdi yardımlar verilmektedir (İzmir Büyükşehir Belediyesi).

Genel olarak değerlendirildiğinde Türkiye genelinde birçok büyükşehir belediyesi ve belediye yasal zorunluluklarında bir uzantısı olarak maddi kaynak, personel ve teknik alt yapısının imkânları nispetinde çocukların suça sürüklenmesi³¹ ni önlemeye ve azaltmaya yönelik çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsam²⁹ erilen hizmetler arasında sağlık hizmetleri, psikolojik-sosyal destek hizmetleri, aynı ve nakdi yardımlar, sosyal ve kültürel faaliyetler, eğitim destek hizmetleri ve spor hizmetleri sayılabilir.

SONUÇ

Çocuk suçluluğu, bireysel ve çevresel kaynaklı oluşabilen, oldukça eski dönemlerden beri görülmekle birlikte kentlerde nüfusun yoğunlaşması ile artma eğilimi gösteren önemli bir toplumsal sorundur. Bu toplumsal sorunun ciddiyet kazanması ile birlikte konuya verilen önemde artış göstermiştir. Çocuğun suça sürüklenmesini önlemek ve suça sürüklenmiş çocukların bu davranışı bir yaşam tarzı haline getirmesine engel olmak amacıyla uluslararası, ulusal ve yerel boyutta çalışmalar yürütülmektedir. Çocuk suçluluğuna pek çok etkenin belirleyici olması nedeniyle soruna sadece hukuki boyutta yaklaşılmamakta, diğer disiplinlerden de destek alınması yoluna gidilmektedir. Bu disiplinler arası işbirliği ve perspektifli bakış açısı çocuğun suça sürüklenmesi ile mücadelenin başarı kazanmasını da kolaylaştırmaktadır.

Türkiye, büyük bir genç nüfusa sahip, gelişmekte olan ve bu nedenle kentleşme hızının yüksek ve kentsel sorunların ise yoğun olarak yaşandığı bir ülkedir. Yaşanan kentsel sorunlar, çocuk suçluluğunun yükselmesine neden olacak risk faktörlerini de artırmaktadır. Uluslararası boyutta çıkarılan pek çok düzenlemeyi referans alarak oluşturulan ulusal mevzuat ve örgütsel yapılanmaya karşın, Türkiye'de çocuk suçluluğu artma eğilimi göstermektedir. Bu artış karşısında pek çok devlette olduğu gibi Türkiye'de de merkezi yönetim, yerel yönetimlerle koordineli olarak çalışmalarını yürütmektedir. Ancak yerel yönetimlerin sürece sunduğu katkı düzeyleri arasında önemli farklılıklar göze çarpmaktadır. Bu fark yerel yönetimlerin mali kaynakları, nitelikli personel sayıları, koordinasyon düzeyleri, hizmetlerle ilgili hedef ve standartları, hizmet öncelikleri gibi çeşitli faktörlerden kaynaklanmaktadır.

Yerel yönetimlerin çocuk suçluluğu ile mücadele sürecinde işlevlerini yerine getirebilmeleri için her şeyden önce merkezi yönetimle iş birliği düzeylerini kuvvetlendiren bütünlüklü politikalara ağırlık verilmesi gerekmektedir. Bu noktada kurumlar arası koordinasyon ve veri akışı güçlendirilmeli ve iletişim kanalları çoğaltılmalıdır. Yerel yönetimlerin ihtiyacı olan mali kaynak, nitelikli personel, teknik donanım ve alt yapı da acilen karşılanmalıdır. Nitelikli personel boyutunda özellikle yerel yönetimlerin psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı ve sosyolog kadrolarının güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu ihtiyaçların karşılanması yerel yönetimlerin sundukları hizmetlerin kalite farklılıklarını da azaltacaktır. Yerel yönetimlerin bilgi ve deneyimlerini paylaşarak iş birliği geliştirebilecekleri etkinlikler ve örgütlenmeler teşvik edilmelidir. Üniversiteler rehberliğinde yerel yönetim personelinin bilgilendirmeye yönelik eğitimler ve çocukların suça sürüklenmesini önlemeye yönelik çözüm arayışları da alternatif açılımlar sunacaktır. Halkın iş birliğini kazanmaya yönelik bilgi ve farkındalık eğitimlerinin düzenlenip yaygınlaştırılması çocukların güvenliğinin sağlanması açısından önemlidir. Ayrıca bilişim teknolojilerinin sunduğu fırsatlar da genelde suçluluğu özelde çocuk suçluluğunu azaltıcı tedbirlerin geliştirilmesi yönünde kullanılmalıdır. Yerel yönetimlerin çocuklara yönelik faaliyetlerine öncelik verilmesi ve çocuklara odaklanılarak diğer kamu hizmetlerinin planlanıp sunulması da çocuk suçluluğu başta olmak üzere farklı pek çok

toplumsal sorunla mücadele başarısını artıracaktır. Çünkü çocuklar geleceği emanet edeceğimiz, yarınlarımızdır. Dolayısıyla başlangıç noktası çocuklar olmalıdır.

KAYNAKÇA

Adalet Bakanlığı (2021), "Ceza İnfaz Kurumu İstatistikleri", Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü Haber Bülteni, <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/3102022113329Haber%20B%C3%BClteni%20-%20CTE%20%2003.10.2022.pdf> (Erişim Tarihi: 18. 08. 2022).

Ankara Büyükşehir Belediyesi, <https://www.ankara.bel.tr/kadin-ve-aile-hizmetleri/cocuk-hizmetleri> (Erişim Tarihi: 18. 09. 2022).

Aslan, M. Y. (2008), "Çocuk Suçluluğu Hakkında Uluslararası ve Ulusal Hukuk Düzenlemeleri", Ankara Barosu Dergisi, 66(4), ss. 88-96.

Avşar, Z. – Öğütoğulları, E. (2012), "Çocuk İşçiliği ve Çocuk İşçiliği Mücadele Stratejileri", Sosyal Güvenlik Dergisi, 2(1), ss.9-40.

Bağış, R. C. (2019), "Çocukları Suça Sürükleyen Çevresel Nedenler: Sosyal Bağ ve Sosyal Öğrenme Teorileri Işığında Bir Değerlendirme", Humanitas, 7(14), ss. 203-221

Bayındır, N. – Özel, A. ve Köksal, E. (2007), "Çocuk Suçluluğu Demografisi", Polis Bilimleri Dergisi, 9 (1-4), ss. 95-108.

Berber, N. (2015), "Türkiye’de Çocuk Suçluluğu ile Mücadele Politikası Analizi: İstanbul Örneği", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı Yayınlanmamış Doktora Tezi: İstanbul.

Beter, Ö. (2010), "Türkiye ve İngiltere’de Çocuk Koruma Sistemleri", Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı Yayınlanmamış Doktora Tezi: Ankara.

Coşar, Y. (2005), "Kentleşen Türkiye’de Çocuk Suçluluğu", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 56, ss. 281-327.

Çakmak, C., Çapak, H., Konca, M. ve Korku, C. (2017) "Bir Halk Sağlığı Sorunu Olarak Çocuklara Yönelik Şiddet: Gazete Haberleri Üzerinden Bir Araştırma", Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 7(13), ss.85-101.

Çopur, E. Ö. – Ulutaşdemir, N. ve Balsak, H. (2015), "Çocuk ve Suç", Uluslararası Katılımlı III. Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Kongresi "Erken Müdahale" Bildiriler Kitabı, ss. 120-124.

Dilber, F. (2014), KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi 16 (Özel Sayı I), ss. 60-66.

Dinç, A. (2020), "Türkiye’de Çocuk Mahkemelerinin Çocuk Adalet Sistemindeki Yeri", Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi, 5, ss. 62-79.

Erkan, R. – Erdoğan, M. Y. (2006), "Göç ve Çocuk Suçluluğu", Aile ve Toplum, 3(9), ss. 79-90.

Ergenç, S. ve Aydın, H. (2016), "Yerel Yönetimlerin Çocuk Suçunu Önlemedeki Rolü", 3, Denetim, ss.73-78.

Estrada, F. (1999). "Juvenile Crime Trends in Post-War Europe". European Journal on Criminal Policy and Research, 7 pp: 23-42.

Fişek, G.- Çiner, C. U. ve Akpınar, T. (2008), "Çocuk Suçluluğu’nda Öncü Çalışmalar ve İki Doktora Tezi", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 57(2), ss.17-29.

Gökpinar, M. (2007), "Sosyal ve Kriminall Boyutlarıyla Çocuk Suçluluğu", TBB Dergisi, 72, ss. 206-233.

Hamarat, N. T. (2019), "Kentleşme ve Çocuk Suçluluğu", Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi: Trabzon.

Işıkcı, Y. M. ve Tepe, S. (2016), "Türkiye'de Çocuğa Yönelik Sosyal Politika Uygulamaları ve Tarihsel Analizi", Akademik Yaklaşımlar Dergisi, 7(1), ss. 69-100.

İLO, (2003), Working Out Of Poverty, International Labour Conference, 91st Session 2003, Geneva: Report Of The Director General, <https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/kd00116.pdf> (Erişim Tarihi: 11. 07. 2022).

İLO Ankara Ofisi, (2021), "Çocuk İşçiliği", <https://www.ilo.org/ankara/areas-of-work/child-labour/lang--tr/index.htm> (Erişim Tarihi: 18. 07. 2022).

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, <https://sosyalhizmetler.ibb.gov.tr/sayfadetay.aspx?ID=15> (Erişim Tarihi: 18. 07. 2022).

İzmir Büyükşehir Belediyesi, <https://www.izmir.bel.tr/tr/AcrdIcerik/112/20> (Erişim Tarihi: 18. 07. 2022).

Kunt, V. (2003), Suç ve Çocuk, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Sosyal Antropoloji Ana Bilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi: Ankara.

Kojan, B. - Lonne, B. (2012), "Child and Family Social Work", Child and Family Social Work, 17, pp: 96-107.

Mutlu, A. (2015), "Çocuk Suçluluğunu Önleme Konusunda Yerel Yönetimlerin İlke ve Politikaları", <https://www.ayk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/01/MUTLU-Ahmet-%C3%87OCUK-SU%C3%87LULU%C4%9EUNU-%C3%96NLEME-KONUSUNDA-YEREL-Y%C3%96NET%C4%B0MLER%C4%B0N-%C4%B0LKE-VE-POL%C4%B0T%C4%B0KALARI.pdf> (Erişim Tarihi: 18. 07. 2022).

Özkök, P. (1996), Çocuk Suçluluğunun Nedenleri ve Alınması Gereken Tedbirler, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çocuk Sağlığı ve Eğitimi Ana Bilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi: Ankara.

Pelendioğlu, B. – Bulut, S. (2009), "Çocuğa Yönelik Aile İçi Fiziksel İstismar", Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi, 9(1), ss.50-62.

Runyan D.K. - Zolotor A.J. (2011) "International Issues in Child Maltreatment", Child Abuse And Neglect: Diagnosis, Treatment and Evidence, Ed: Carole, J., Elsevier, Canada.

Semiz, M. – Kesmez, E. –Aygün, H. ve Yıldız, D. (2020), "Suça Sürüklenen Çocukların Suça Sürüklenme Nedenlerine Genel Bir Bakış", TC İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı Yayınlanmamış Lisans Tezi: İstanbul.

Söyüt, H. E. (2017), "Çocuk Suçluluğu Karşısında Belediyelerin Rolü: Ankara Büyükşehir Belediyesi Üzerinden Bir Değerlendirme", Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Gazi Akademi Genç Sosyal Bilimciler Sempozyumu 2017 Özel Sayısı, ss. 395-413.

Şimşek, N. (2021), "Suç Yönetimi Bağlamında Çocuk Suçluluğu, Cezalandırma Sistemi ve Eğitim", Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi, 2(1), ss. 93-120.

Şimşek, Z.- Erol, N.- Öztıp, D. ve Özcan, Ö. Ö. (2008). "Kurum Bakımındaki Çocuk ve Ergenlerde Davranış ve Duygusal Sorunların Epidemiyolojisi; Ulusal Örnekleme Karşılaştırmalı Bir Araştırma" Türk Psikiyatri Dergisi, (19) 3,ss. 235-246.

Tezel, A. (2002), "Çocuğa Yönelik Şiddet", Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 5(1), ss.93-100.

Topçuoğlu, T. (2014), "Çocuk Suçluluğu ve Gelişimsel (Risk-odaklı) Suç Önleme", KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 16 (Özel Sayı I), ss: 217-226.

TÜİK, (2021), "İstatistiklerle Çocuk 2021", https://www.tuik.gov.tr/media/announcements/istatistiklerle_cocuk_2021.pdf (Erişim Tarihi: 18. 07. 2022).

TÜİK, (2021), "Güvenlik Birimlerine Gelen veya Getirilen Çocuk İstatistikleri" <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Güvenlik-Birimine-Gelen-veya-Getirilen-Cocuk-İstatistikleri-2021-45586> (Erişim Tarihi: 20. 07. 2022).

TÜİK, (2019), Çocuk İşgücü Anketi Sonuçları, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Child-Labour-Force-Survey-2019-33807> (Erişim Tarihi: 01. 07. 2022).

Yaman, F. – Tuncay, T. (2020), “Ölümcül Çocuk İstismarları ve Türkiye Çocuk Koruma Sistemine Yönelik Bir Değerlendirme” , Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi, 31(1), ss. 1370-1393.

Unicef and World Bank Group, (2022) “The Impact of COVID-19 on the Welfare of Households With Children”, <https://www.unicef.org/media/117301/file/The%20Impact%20of%20COVID-19%20on%20the%20welfare%20of%20households%20with%20children.pdf> (Erişim Tarihi: 18. 07. 2022).

Unicef, (2022), “The State Of The World’s Children 2021 Promoting, Protecting and Caring for Children’s Mental Health” file:///C:/Users/Casper/Downloads/SOWC-2021-full-report-English.pdf (Erişim Tarihi: 18. 07. 2022).

United Nations. (2004). Human Rights and Poverty Reduction: A Conceptual Framework New York and Geneva, <https://www2.ohchr.org/english/issues/poverty/docs/povertyE.pdf> (Erişim Tarihi: 14. 07. 2022).

Yanık, D. – Ediz, Ç. (2022), “Aile İçi Şiddetin Sessiz Mağdurları: Çocuklar”, Meyad Akademi, 3(1), ss. 91-103.

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu, (2005), Resmi Gazete Sayı: 25876, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5395.pdf> (Erişim Tarihi: 19. 07. 2022).

ÇOCUK SUÇLULUĞUNU AZALTMADA YEREL YÖNETİMLERİN ROLÜ.docx

ORIGINALITY REPORT

17%

SIMILARITY INDEX

PRIMARY SOURCES

1	nek.istanbul.edu.tr:4444 Internet	184 words — 4%
2	dergipark.org.tr Internet	123 words — 2%
3	docplayer.biz.tr Internet	73 words — 1%
4	acikbilim.yok.gov.tr Internet	58 words — 1%
5	www.bmij.org Internet	52 words — 1%
6	www.tid.gov.tr Internet	44 words — 1%
7	sosyalhizmetler.ibb.gov.tr Internet	30 words — 1%
8	www.cte-ds.adalet.gov.tr Internet	28 words — 1%
9	www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080 Internet	28 words — 1%

10	www.cogel.org.tr Internet	23 words — < 1%
11	ozgurdenizli.com Internet	18 words — < 1%
12	www.unicef.org Internet	17 words — < 1%
13	books.akademisyen.net Internet	16 words — < 1%
14	www.researchgate.net Internet	16 words — < 1%
15	Ercek, Kiymet. "Türkiye Ulusal Televizyon kanallarında Prime Time Televizyon Dizilerinde Oyuncu Olarak çocuk işçilerin Yer alışı Ve onların Ekranda görünen çalışma koşulları: Bizim Hikaye", Anadolu University (Turkey), 2021 ProQuest	15 words — < 1%
16	aile.gov.tr Internet	13 words — < 1%
17	www.ayk.gov.tr Internet	13 words — < 1%
18	doczz.biz.tr Internet	12 words — < 1%
19	9lib.net Internet	11 words — < 1%
20	ZENGİN, Eyüp and KESGİN, Mücahit. "Yerel yönetimlerin çocuk suçluluğunun önlenmesinde	11 words — < 1%

21	ilaprojesi.org Internet	11 words — < 1 %
22	aof.sorular.net Internet	10 words — < 1 %
23	tez.yok.gov.tr Internet	10 words — < 1 %
24	vs1.doczz.fr Internet	10 words — < 1 %
25	www.muzikekspres.com Internet	10 words — < 1 %
26	auzefkitap.istanbul.edu.tr Internet	9 words — < 1 %
27	db6a8b79-9f5c-44a3-8c6d-6d08db490c92.filesusr.com Internet	9 words — < 1 %
28	patnosram.meb.k12.tr Internet	9 words — < 1 %
29	ets.anadolu.edu.tr Internet	8 words — < 1 %
30	"Chaos, Complexity and Leadership 2017", Springer Science and Business Media LLC, 2019 Crossref	6 words — < 1 %
31	direct.ankara.bel.tr Internet	6 words — < 1 %

EXCLUDE QUOTES

OFF

EXCLUDE BIBLIOGRAPHY

ON

EXCLUDE SOURCES

< 5 WORDS

EXCLUDE MATCHES

OFF